

OPIS ISTOTNYCH ZAGADNIENÍ DO ZADANIA Z ZAKRESU PRAWA CYWILNEGO, POSTĘPOWANIA CYWILNEGO, PRAWA RODZINNEGO I OPIEKUŃCZEGO

29 WRZEŚNIA 2025 R.

1. Wyrok sądu okręgowego należy zaskarżyć w całości.
2. W apelacji należy wnosić o zmianę wyroku w całości i uwzględnienie wniesionego powództwa. Treść zadania nie daje podstaw do formułowania wniosku o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Brak okoliczności określonych w art. 386 § 2, 3 i 4 k.p.c.
3. Wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi kwota wskazana w pozwie jako wps (art. 26 k.p.c.). Opłata od apelacji (obowiązek jej ustalenia zawarty został w poleceniu do zadania) wynosi 44 900 zł (45 000 zł – 100 zł)
4. W zakresie zarzutów naruszenia prawa procesowego należy podnieść zarzut naruszenia **art. 233 § 1 k.p.c.** co do błędnej oceny zeznań powoda i pozwanej i w efekcie dokonanie błędnych ustaleń faktycznych co do należytego sposobu sprawowania opieki przez pozwaną do marca 2022 r. Błędnie w tym zakresie sąd okręgowy uznał, że za wiarygodnością zeznań pozwanej przemawia treść kartki pocztowej, której autentyczność została przez powoda zakwestionowana (patrz niżej).
5. Ponadto zarzut naruszenia **art. 233 § 1 k.p.c.** powinien dotyczyć również oceny zeznań świadka Janusza Polskiego w zakresie, w jakim sąd nie dostrzegł sprzeczności tych zeznań z zeznaniami pozwanej. Sąd powinien odmówić wiary zeznaniom pozwanej w części pozostającej w sprzeczności z zeznaniami Janusza Polskiego, które należało ocenić za wiarygodne i z których wynikało nienależyte wykonywanie opieki nad powodem już przed marcem 2022 r.
6. Kolejny zarzut naruszenia prawa procesowego powinien dotyczyć naruszenia **art. 253 k.p.c.** Sąd błędnie uznał, że to powód powinien udowodnić fałsz kartki pocztowej, która miała zostać napisana przez Annę Babulewicz. Zgodnie z art. 253 zd. 2 k.p.c. jeżeli spór co do autentyczności dotyczy dokumentu prywatnego pochodzącego od osoby trzeciej (innej osoby niż zaprzeczający), prawdziwość dokumentu powinna udowodnić strona, która chce z niego skorzystać. W konsekwencji doszło również do naruszenia art. 6 k.c.

Sąd okręgowy błędnie bowiem ryzykiem procesowym niewykazania nieprawdziwości powyższego dokumentu obciążył powoda.

7. Należało również postawić zarzut naruszenia **art. 244 k.p.c.** w zakresie, w jakim domniemanie zgodności z prawdą, której przysługuje dokumentom urzędowym, sąd rozciągnął również na dokument prywatny w postaci karki pocztowej.
8. W końcu konieczny jest również zarzut naruszenia **art. 235² § 1 pkt 5 k.p.c.** Błędnie sąd okręgowy przyjął, że zgłoszony przez powoda dowód z przesłuchania świadka Stanisława Komosy zmierzał jedynie do przedłużenia postępowania. Dowód ten odnosił się bowiem do istotnych w tej sprawie faktów dotyczących wykonywania przez pozwaną obowiązków z umowy dożywocia. Jednocześnie brak podstaw prawnych do uznania, że doszło do procesowej prekluzji tego dowodu. Tym samym zastosowanie powinna znaleźć ogólna zasada z art. 205¹² § 2 k.p.c. – strony mają prawo przytaczać twierdzenia i dowody dla uzasadnienia swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej aż do zamknięcia rozprawy. W sprawie nie znajdowały zastosowania przepisy (jak na przykład art. 205³ § 2 k.p.c., czy art. 205¹² § 1 k.p.c.), które by powyższą zasadę ograniczały. W efekcie w ramach zarzutów naruszenia prawa procesowego należało również postawić zarzut naruszenia **art. 205¹² § 2 k.p.c.**
9. Wraz z zarzutem naruszenia art. 235² § 1 pkt 5 k.p.c. we wnioskach apelacyjnych należy złożyć **wniosek w trybie art. 380 k.p.c.** o dokonanie kontroli postanowienia dowodowego sądu pierwszej instancji, w którym pominięto wniosek dowodowy strony powodowej.
10. W odniesieniu do zarzutów naruszenia prawa materialnego należało postawić zarzut naruszenia **art. 913 § 2 k.c.** poprzez jego błędną wykładnię. Sąd okręgowy uznał niezasadnie, że zawarte w tym przepisie odwołanie do „wypadków wyjątkowych” ogranicza się jedynie do „drastycznych przejawów uniemożliwiających bezpośrednią styczność stron”. Taka wykładnia art. 913 § 2 k.c. jest zdecydowanie odrzucana w orzecznictwie, gdzie wskazuje się wprost, że „wyjątkowość wypadku, o jakim mowa w art. 913 § 2 k.c., nie może sprowadzać się tylko do drastycznych przejawów uniemożliwiających bezpośrednią styczność stron umowy” (zob. m.in. wyrok SN z 14.3.2005 r., IV CK 645/04). W orzecznictwie wskazuje się natomiast, że „rozstrzygnięcie kwestii, czy zachodzą w danym przypadku wyjątkowe okoliczności, stanowiące według przepisu art. 913 § 2 k.c. dostateczną podstawę do rozwiązania umowy o dożywocie

podlega każdorazowo ocenie sądu na tle konkretnych okoliczności faktycznych” (tak postanowienie SN z 22.1.2021 r., IV CSK 258/20).

11. Argumentując w tej sprawie o zasadności wniesionego powództwa należałoby oprzeć się na tych poglądach obecnych w orzecznictwie, w których za wyjątkowy wypadek uznaje się długotrwałe i uporczywe niespełnianie przez zobowiązanego świadczeń, gdy ze względu na potrzeby dożywotnika, wynikające w szczególności z jego stanu zdrowia i warunków bytowych, są niezbędne do zadośćuczynienia jego interesom, których zabezpieczenie było celem umowy o dożywocie (wyrok SN z 13.6.2018 r., IV CSK 277/17), czy przywołać pogląd zgodnie z którym „wyjątkowy wypadek” może istnieć, gdy zobowiązany z umowy dożywocia porzuca nieruchomości bez zamiaru powrotu, pozostawiając dożywotników bez opieki i bez świadczeń, których zakres określa umowa (wyrok SN z 13.4.2005 r., IV CK 645/04). Tak jak było to argumentowane w pozwie i z czego aplikant może skorzystać, niemożność osobistej opieki nad powodem przez pozwaną stanowiła w tej sprawie okoliczność obiektywną i przez pozwaną niezawinioną. Jednakże sam ten fakt (niemożność sprawowania osobistej opieki) nie zwalnia pozwanej z wykonania obowiązków wynikających z umowy, to jest zapewnienia właściwej opieki powodowi przez osoby trzecie. Tymczasem pozwana od 2022 r. nie podjęła żadnych działań zmierzających do zapewnienia powodowi należącej mu i zarazem koniecznej opieki. Tym samym dalsze obowiązywanie umowy dożywocia nie tylko w sposób żywotny narusza interesy powoda, ale również nie realizuje zakładanego celu gospodarczego i społecznego tej umowy. W istocie powód od trzech lat pozostaje bez żadnej pomocy i opieki ze strony pozwanej zobowiązanej na mocy zawartej umowy dożywocia.
12. Kolejny zarzut dotyczący błędnej wykładni **art. 913 § 1 k.c.** Sąd okręgowy uznał, że właściwym sposobem zabezpieczenia interesów dożywotnika byłoby w tej sprawie dokonanie zmiany uprawnień wynikających z umowy dożywocia na dożywotnią rentę w wysokości 1500 zł. Stanowisko sądu pozostaje w sprzeczności zarówno z brzmieniem, jak i celem tego przepisu. Przepis art. 913 § 1 k.c. stanowi bowiem, że zamiana tych uprawnień na dożywotnią rentę powinna być dokonana w ten sposób, aby renta ta odpowiadała wartości przysługujących dożywotnikowi uprawnień. Z okoliczności faktycznych ustalonych przez sąd wynika, że niezbędny koszt utrzymania, w tym opieki i pomocy udzielanej powodowi, wynosi około 10 000 zł. miesięcznie. Z kolei sytuacja życiowa i majątkowa pozwanej uniemożliwia jej płacenie renty w wysokości odpowiadającej

wartości uprawnień dożywotnika (jego faktycznych potrzeb). Tym samym postulowana przez sąd okręgowy zamiana uprawnień na dożywotnią rentę w wysokości 1500 zł, co stanowiło podstawę oddalenia powództwa, nie zaspokaja w sposób należyty potrzeb i interesów powoda.

13. Trafny natomiast jest wywód sądu okręgowego co do tego, że sąd nie może modyfikować wniesionego powództwa w ten sposób, aby zamiast żądanego rozwiązania umowy orzec o zamianie uprawnień z niej wynikających na dożywotnią rentę. Jak wskazuje się w orzecznictwie, jeżeli interes dożywotnika mógłby zostać zaspokojony, gdyby wystąpił on z żądaniem zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę, sąd w takiej sytuacji oddala powództwo o rozwiązanie umowy dożywocia. Trafny wywód doprowadził sąd okręgowy do błędnej konkluzji z uwagi na błędnie przyjęte założenie, że renta dożywotnia w wysokości 1500 zł miesięcznie zaspokoi interes dożywotnika.
14. Ponadto należy również postawić zarzut naruszenia **art. 77 § 1 k.c.** poprzez jego błędne niezastosowanie. Zgodnie z tym przepisem zmiana umowy wymaga zachowania takiej formy, jaką ustawa przewiduje w celu jej zawarcia. Umowa dożywocia powinna być zawarta w formie aktu notarialnego, przy czym, jak wskazano w orzecznictwie, forma ta obejmuje nie tylko oświadczenie o przeniesieniu własności nieruchomości, ale również inne istotne postanowienia tej umowy (uchwała SN z 22 maja 2009 r., III CZP 21/09). Tym samym błędnie sąd założył skuteczność zmiany postanowień dotyczących obowiązków zobowiązanego *per facta concludentia*. Tym samym niezasadny był wniosek strony dotyczący prawidłowego wykonywania przez pozwaną umowy przed marcem 2022 r.
15. W apelacji należy sformułować także wniosek o zasądzenie kosztów postępowania za drugą instancję.
16. Z uwagi na datę doręczenia pełnomocnikowi powoda odpisu wyroku wraz z jego uzasadnieniem w dniu 22 września 2025 r., apelacja powinna być wniesiona najpóźniej w dniu 6 października 2025 r.
17. Najistotniejsze elementy wpływające na ocenę rozwiązania zadania to:
  - a) sporządzenie apelacji, a nie opinii,
  - b) właściwe sformułowanie zakresu zaskarżenia oraz wniosków apelacyjnych korespondujących z tym zakresem,
  - c) dostrzeżenie oraz opisanie aspektów naruszenia prawa procesowego i materialnego, co powinno znaleźć wyraz w zarzutach apelacyjnych oraz w uzasadnieniu apelacji,

- d) zachowanie wszystkich wymagań formalnych apelacji,
- e) przedstawienie właściwego wyводу, logicznej i pełnej argumentacji, poprawne posługiwanie się językiem prawniczym;
- f) wniesienie apelacji w ustawowym terminie.